

Kurkijoen ja lähiseutujen vanhoja lähteitä

Tämä kooste on syntynyt koostaessani tietoa Hiitolan-Kurkijoen sukupiirin 19.12.2013 pidettävään tapaamiseen, jossa on tarkoitus käsitellä sukututkimuksellisesti merkittäviä lähteitä ajalta ennen ja osin rinnan kirkollisten lähteiden. Samalla tein muistiinpanoja hieman aihepiiriä laajemmalta alueelta osin siksi, että ne liittyvät vahvasti myös "Kurkijoki-keskeiseen" sukututkimukseen. Osin taas omia tulevaisuuden tutkimuksiani helpottamaan. Lähteissä on siis Kurkijoen ja Hiitolan lisäksi pyritty huomioimaan myös Kurkijoen pogoistaan kiinteästi kuuluneiden myöhempien Parikkalan ja Jaakkiman pitäjien alueita. Hiitola on jäänyt siinä mielessä reuna-alueeksi, ettei esim. sen eteläpuolisia alueita ole käsitelty. Tämä johtuu paitsi ajan myös tekijän tietämyksen puutteesta. Yleisellä tasolla mainittakoon kuitenkin näiden samojen lähteiden sisältävän useimmissa tapauksissa vastaavaa materiaalia hyvinkin laajoilta alueilta.

Osa tekstistä on lainauksia Ville Laakson laatimista Kurkijoen ja ympäristön asiakirjalähteistä 1500-1700 -luvulta. Niitä on täydennetty linkein ja lisätyin lähdetiedoin. Osa on lainattu Arkistolaitoksen sivuilta. Osa on tyystin lainaamatonta tekstiä.

Kurkijoen historioita laadittaessa lähteitä on käytetty runsaasti, joten niihin on kirjoitettu puhtaaksi kohtuullisen paljon asiaa näidenkin lähteiden pohjalta. Kokonaisia luetteloita ei taida kuitenkaan olla.

Kurkijoen rippikirjoista 1778-1789 ja 1790-1793 puuttuu useita kyliä, mm. Luhovaara molemmista. Luterilaisten isäntien osalta aukkoja voi paikata isäntäluetteloilla, joita on Kurkijoen papinvaalien äänioikeutettujen luetteloissa. Näitä luetteloita on vuosilta **1785**, **1791**, **1793**, 1814, 1840, 1847 ja 1854 ja ne löytyvät Kurkijoen seurakunnan arkistosta, joka on mikrofilmattu. Toistaiseksi niitä ei taida olla saatavilla internetistä, mutta nämä löytyvät esim. Kansallisarkiston mikrofilmisarjasta UK580. Tarkempi luettelo on kirjattu HisKi:iin seurakunnan tietojen yhteyssä olevaan mikrofilmiluetteloon.

<http://hiski.genealogia.fi/seurakunnat/srk?CMD=FILMS&ID=252&TYPE=HTML&LANG=FI>

Samasta syystä on käyttökelpoinen myös vuoden **1784** revisiomaakirja, joka luettelee isännät, myös ortodoksiset. Kurkijoen kohdalta asiakirjasta puuttuu Kuuppalan kylä kokonaan ja osa Korpisaarta. Ei talonnimiä, mutta -numerot mainitaan.

Mikäli olet kiinnostunut saamaan tämän tiedoston sähköisenä haltuusi (esim. toimivien linkkien vuoksi), voit lähettää pyynnön osoitteeseen

webmaster@kurkijoki.fi

Oikeuden pöytäkirjat 1700-luvulta. Mukana isäntäluetteloita.

Käkisalmen tuomiokunnan pöytäkirjat, Kurkijoen tuomiokunnan arkisto: Rajavuodet 1747 - 1812

Vanhan Suomen liittäminen jälkeen tuomiokuntajaossa tapahtui järjestelyitä jakamalla Käkisalmen eteläinen tuomiokunta kahtia. Käkisalmen keskinen tuomiokunta perustettiin 9.10.1816. Vuonna 1862 siitä muodostettiin Kurkijoen tuomiokunta.

Pöytäkirjoja ei ole netissä, mutta ne löytyvät mikrofilmattuina ainakin Kansallisarkistosta seuraavasti:

1755-1809, mf ES2736-2747

1771-1809, mf ES2724-2732

1778-1809, mf ES2732-2736

Ensimmäisessä on ainakin Jaakkimaa, jälkimmäisessä Parikkalaa koskevia tietoja.

Vuodelta **1774** on *Liqvide Bok Wed Cronoburgs försambl.*, joka luettelee isännät, sekä luterilaiset että ortodoksit. Kannattaa huomioida erityisesti ortodoksisukujen tutkimuksessa. Näissä ei yleensä patronymejä merkittyinä. Luettelo on liitteenä Kurkijoen talvikäräjien 1774 tuomiokirjojen lopussa. Vastaavat asiakirjat ovat olemassa myös Parikkalasta ja Jaakkimasta. Näitä luetteloita on myös joidenkin muiden vuosien pöytäkirjojen yhteydessä.

Tuoreempaakin materiaalia kihlakunnanoikeuden moninaisten asiakirjojen myötä 1800- ja 1900-luvuilta on säilynyt. Osaa säilytetään Hämeenlinnan maakunta-arkistossa. Osa jäi Venäjälle ja sijaitsee nykyään Karjalan tasavallan kansallisarkistossa Petroskoissa. Asiakirjaluettelon voi ladata netistä osoitteesta:

<http://www.lut.fi/documents/10633/83959/Viipurin+fondit+Petroskoissa.pdf/8ba21fc6-b837-41b2-a2d8-b232a9391dd1>

Perukirjat

Kurkijoelta on säästynyt muita asiakirjoja ainakin osin sukututkimusmielessä täydentäviä perukirjoja kohtuullisen runsaastikin jo ajalta ennen kirkollisia lähteitä. Arkistolaitoksen skannaamina ne on sijoitettu nettiin Kurkijoen seurakunnan arkistoon.

Osoitteessa: <http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?sartun=136513.KA>

tarjolla ovat seuraavat sarjat:

[Perukirjat 1730-1784 \(I Jee:1\)](#)

<http://digi.narc.fi/digi/slistaus.ka?ay=116964>

[Perukirjat 1813-1840 \(I Jee:2\)](#)

<http://digi.narc.fi/digi/slistaus.ka?ay=116965>

[Perukirjat 1841-1880 \(I Jee:3\)](#)

<http://digi.narc.fi/digi/slistaus.ka?ay=116966>

Perukirja on perunkirjoitustilaisuudessa laadittu luettelo ja arviointi vainajan omaisuudesta. Perunkirjoituksen pohjalta suoritettiin perinnönjako, ja perukirjan tarkoituksena on varmistaa perillisten oikeusturva. Perunkirjoitustilaisuuteen osallistuivat vainajan perilliset sekä uskotut miehet. Jälkimmäiset suorittivat kuolinpesän arvioinnin ja laativat perukirjan. Perunkirjoitusta kutsuttiin aikaisemmin myös pesänkirjoitukseksi ja kalunkirjoitukseksi, ja uskotuista miehistä käytettiin nimitystä vieraat miehet. Usein uskottuina miehinä olivat Kurkijoella lautamiehet, ja pöytäkirjat kirjoitettiin papin toimesta.

Vuonna 1734 säädetty Ruotsin valtakunnan laki velvoitti suorittamaan perunkirjoituksen jokaisesta kuolinpesästä. Perunkirjoitus oli sakkorangaistuksen uhalla hoidettava kolmen kuukauden kuluessa henkilön kuolemasta, ja perukirja tuli toimittaa oikeusviranomaisille. Lain noudattamista ei kuitenkaan valvottu tarkkaan, joten likimainkaan kaikilta ei perukirjaa löydy. Toisinaan niitä laadittiin vuosia tai jopa vuosikymmeniä henkilön kuoleman jälkeen. Kaikkien kohdalla virallista perunkirjoitusta ei suoritettu lainkaan. Perukirjojen suhteellinen määrä alkoi kasvaa voimallisemmin vasta 1800-luvun lopulla.

Perukirjaan tuli merkitä vainajan kiinteä omaisuus, irtaimisto, varat ja velat. Kirjaamisessa noudatettiin suhteellisen vakiintunutta muotoa. Perunkirjoitustoimituksesta mainittiin yleensä aika, paikka, osallistujat, vainaja ja hänen kuolinpäivänsä, perilliset sekä alle 21-vuotiaiden perillisten holhoojat. Vainajan syntymäaikaa ei tavallisesti mainittu. Omaisuus lueteltiin ryhmittäin ja varsin yksityiskohtaisesti. Lopuksi kirjattiin saatavat ja velat. Yleensä mukana oli myös maininta omaisuuden jakamisesta.

Pääsääntöisesti perukirjat toimitettiin alioikeuksiin eli maaseudulla tuomiokuntiin ja kaupungeissa raastuvanoikeuksiin. Kirkonarkistot eli seurakuntien arkistot eivät ole perukirjojen osalta yhtä tärkeitä kuin oikeusviranomaisten arkistot. Kirkonarkistoissa on perukirjoja henkilöiltä, joiden lesket menivät uudestaan naimisiin. Näissä tapauksissa lesken tuli todistaa, että edesmenneen puolison jälkeen oli tehty pesänselvitys ja että muiden perillisten oikeudet oli näin turvattu. Yleensä todisteena käytettiin oikeusviranomaiseen toimitetun perukirjan jäljennöstä.

Luonnollisesti Kurkijoen seurakunnan arkistoihin talletetut perukirjat ovat juuri näitä edellä mainittuja ennen uusiin naimisiin menoa laadittuja yhteenvetoja. Kuolleisuus oli melko runsasta, joten aika monelle Kurkijoen tutkijalle ne tuovat lisää vihjeitä ajalta juuri ennen ensimmäisiä kirkollisia lähteitä. Niistä käy ilmi puolisoita, lapsia, vanhempia, heidän ikäänsä yms. tarpeellista tietoa, jota ei muualla ole säilynyt. Samoin toki itse omaisuusluettelot antavat mielenkiintoisen katsauksen henkilöiden omaisuudesta ja varallisuudesta tarjoten paljon puhuttua "lihaa luiden päälle" sukututkimuksiin.

Käsialojen tulkinta ei ole tosin kovinkaan suoraviivaista.

Ilmeisesti Hämeenlinnan maakunta-arkistossa on myös oikeudelle toimitettuja perukirjoja, joten mahdollisuuksia laajempaankin tutkimukseen niiden osalta pitäisi olla olemassa.

Viipurin, Käkisalmen ja Kymenkartanon provinssien väestöluettelo aka Vanhan Suomen väestöluettelo 1754

Vuonna 1754 päätettiin Venäjän keisarikunnassa suorittaa yleinen väestönlaskenta. Koska valtakuntaan 1721 liitettujen luterilaisten seurakuntien papeilla oli seurakuntiansa väestötilanteesta täsmällisin tieto, nämä veloitettiin laatimaan virkamiesten käyttöön täsmälliset luettelot seurakuntansa asukkaista. Väestönlaskenta etenkin Viipurin ja Käkisalmen kuvernementtien alueella on nähtävä osaksi alueella koko vuosisadan käytyä verotusuudistuskeskustelua. Alueella ei näet ollut saatettu voimaan Pietari Suuren ruotsalaisen henkirahan pohjalta innovoimaa sieluverotusta, vaan kuvernementin eri osat, toisaalta Käkisalmen pohjoinen kihlakunta, toisaalta eteläinen sekä Viipurin-Karjala, jatkoivat omia perinteitään.

Väestönlaskennan tulokseksi saatiin hieman yli satatuhatta asukasta, olkoonkin että luvusta puuttuu alueen ortodoksiväestö. Tämä onkin asiakirjan ainoa harmillinen puute: noin kymmentuhatpäinen ortodoksiväestö puuttuu siitä kokonaan toisin kuin 1720-luvun väestöluetteloista. Luterilaisten pappien tavat laatia luetteloita olivat myös hieman eriäviä: siinä missä joidenkin pitäjien asukkaista kerrotaan myös ikä tai syntymävuosi, toisen pitäjän asukkaat on erotettu vain sukupuolittain. Pahimmissa tapauksissa (=Kurkijoella) nimiä ei ole ollenkaan. Etenkin kirkonkirjojen puuttuessa luettelon tiedot ovat kuitenkin sukututkijan näkökulmasta monin paikoin ylenpalttiset, sillä se pyrkii kattamaan koko väestön ehkä kaikkein pienimpiä lapsia lukuun ottamatta. Valitettavasti Arkistolaitos on tyrinyt skannauksen aika suurelta osin, mutta saapa noista paikoin jotakin selvääkin.

Mikrofilmit ES2706 ja ES 2707

Digitoitu Arkistolaitoksen toimesta kahteen osaan:

<http://digi.narc.fi/digi/slistaus.ka?ay=163585>

Kymenlaakso (Vehkalahti, Valkeala, Kymi, Pyhtää, Haminan kaupunki)

Etelä-Karjala (Taipalsaari, Joutseno, Lappee, Luumäki, Ruokolahti, Lappeenrannan kaupunki)

Etelä-Savo (Mäntyharju, Savitaipale)

Itä-Savo (Sääminki, Kerimäki, Rantasalmi, Sulkava, Puumala)

Kannas (Säkkijärvi, Jääski, Rautu, Sakkola, Valamon luostari (edelliseen kuuluvana!), Pyhäjärvi, Räisälä, Kaukola, Käkisalmen kaupunki, Viipurin maaseurakunta, Kakin seurakunta (Johannes), Kuolemajärvi, Koivisto, Antrea, Kirvu, Muolaa)

<http://digi.narc.fi/digi/slistaus.ka?ay=164555>

Kannas (Muolaan viimeinen sivu, Valkjärvi, Kivennapa, Uusikirkko, Räisälä, Kaukola, Pyhäjärvi, Sakkola, Rautu, Käkisalmi, Säkkijärvi, Jääski, Kirvu)

Laatokan-Karjala (Impilahti, Sortavala, Hiitola, Uukuniemi, Ruskeala, Jaakkima, Parikkala, Kurkijoki)

Kymenlaakso (Haminan kaupunki, Vehkalahti, Valkeala, Kymi, Pyhtää)

Etelä-Karjala (Lappeenrannan kaupunki, Ruokolahti, Taipalsaari, Lemi, Joutseno, Lappee, Luumäki)

Etelä-Savo (Savitaipale, Suomenniemi)

Itä-Savo (Savonlinnan kaupunki, Sääminki, Kerimäki)

yhteenvetoja venäjäksi ja ruotsiksi

Hiitola, fol. 613:

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13233562>

perheet ja perheenjäsenten iät, koko lailla hyvä ja täydentävä luettelo

Uukuniemi, fol. 632

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13233606>

henkilöt ja iät, kaikki pötkössä, ei kyläjakoja, sangen hankala, mutta olemassa

Jaakkima, fol. 650-656

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13233590>

perheen päät, joiden mukaan numeroin ilmaistu sukupuolittain eri ikäryhmiin kuuluvat (yli 50 v, 15-50 v, alle 15 v)

Jaakkima jatkuu, fol. 669

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22545540>

Joukio (=Parikkala), fol. 672 <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22545543>

Alkusanojen mukaan kaikki Joukion seurakunnan vanhat ja nuoret henkilöt, jotka on osin kirjattu kertomuksen perusteella, koska vanhojen aikojen kirkonkirjat eivät olleet "i richting ordning". Ilmeisesti tästä johtuen ihan kaikkia henkilöitä ei kuitenkaan löydy ja iät ovat lähes järjestään yläkanttiin lapsia kenties lukuunottamatta.

Kurkijoki, fol. 699

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22545458>

Jos on Parikkala pieteetillä tehty, Kurkijoki on kuitattu kylittäin vain (luterilaisten) kokonaispääluvun mukaan.

Parikkalan osalta maisteri Heljä Pulli on kirjoittanut luettelon puhtaaksi jo vuosikymmeniä sitten. Monistetta on ollut saatavilla Karjalan Liiton kirjakaupasta. Ehkä se tulee sähköistetyksikin jossakin vaiheessa.

1727 revisioverokirja

Tämä jääköön syvällisemmin käsittelemättä, koska Ahti Kurri luennoi jo aiheesta. Linkit lähteisiin kuitenkin liitetään.

Jaakkima, 637, uusi numerointi 655, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13042958>

Parikkala, 668, u 686, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13043011>

Kurkijoki, 694, u 712, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13043041>

Tiurula tai **Hiitola**, u 741, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13043057>

Hiitola, 731, u 750, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13042987>

Mauri Rastaa sivuilla on ko. luettelo puhtaaksi kirjoitettuna Kurkijoen sekä Hiitolan osalta:

<http://www.kolumbus.fi/rastas/>

1724 henkikirjat

Tämäkin jääköön samasta syystä syvällisemmin käsittelemättä. Linkit lähteisiin kuitenkin liitetään.

Hiitola, 199, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13036207>

Kurkijoki, 270, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13036278>

Parikkala, 337, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13036344>

Jaakkima, 499, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13036488>

Mauri Rastaa sivuilla on Kurkijokea koskien osa:

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13036488>

Matti J. Kankaanpää on jatkanut Maurin työn loppuun ja jälkimmäinen osa on hänen sivuillaan (Maurin sivuilla oleva linkki on vanhentunut):

<http://www.phpoint.fi/toisetaijat/publish/kurpog.htm>

Olen lisäksi kirjoittanut puhtaaksi **Parikkalan** osuuden, sekä suuren osan **Jaakkimaa**. Työ on vielä kesken, mutta lopullinen tähtäin olisi saada nämä kaikki neljä pögostaa yhteen tiedostoon. Vaikka alkuperäiset ovatkin nyt skannattuina, sähköisen muodon etuina ovat toki selkeys ja nopeat haut.

1708 Savuluettelo

Tällaisesta kadonneesta teoksesta kuulee toisinaan puhuttavan. Viitataanhan sen antamiin tietoihin mm. Kurkijoen historiassa. Arveluita tässäkin piirissä on kuultu sen mahdollisesta katoamisesta juuri ko. teosta kirjoitettaessa. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkansa, vaan myös **Kurkijoen Historiassa** kerrotaan selkein sanoin viimeisten ennen vuoden 1724 henkikirjan ilmaisemia henkilöitä tunnettujen isäntien nimien olevan tiedossa vuodelta 1696. Lisäksi ko. teoksen mukaan on myös tilastotietoa vuodelta 1708.

Jääsken kihlakunnan maakirjan 1707 yhteydessä on foliosta 86 alkaen luku:

Åhrlige Rânttan eller Jordebook - Vuotuiset vuokrat eli Maakirja.

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12771260>

Se on kirjattu koskemaan Käkisalmen pohjoista lääniä ja pogostoja vuonna 1709, joten itse kirjan tilanne vuotta aiemmin lienee hyvinkin yhtä mainitun lähteen kanssa.

Se luettelee talollisten ja populien määrät sekä arviourplat kylittäin. Nimiä ei kuitenkaan ole. Lisäksi siihen on kirjattu arrendaattorit sekä runsaasti hallintaoikeuksiin ja verotukseen liittyviä tietoja. Luettelossa on mainittu mm. seuraavat pogostat kylineen:

Tiuralan pogosta, jota kutsutaan eräältä puolelta nimellä **Hiitola**

Kurkijoen pogosta kattaen myös Jaakkiman alueen

Joukion pogosta

Uukuniemen pogosta

1600-luvun savu- ja isäntäluettelot sekä maakirjat

Suurin osa kyseisistä luetteloista kuuluu uudempaan tilikirjasarjaan eli **läänintileihin** vuosilta **1635-1808**. Osa menee toki kauemminkin. Luettelot ovat verotuksellisiin tarkoituksiin laadittuja ja luettelevat lähinnä veroa maksavia isäntiä Näiden käyttäminen on sangen työlästä, ja koska suurin osa asukkaista puuttuu, ei välttämättä johda sukuyhteyksien löytymiseen. Näitä kannattaa lukea ristiin, koska toisina vuosina henkilöitä on kirjattu sukunimellä, toisina patronyymillä. Näin ollen järjestelmällisyys avaa toisissa tapauksissa hyviäkin mahdollisuuksia tutkia sukuja. Kyseisissä tilikirjoissa on myös mm. sakkoluetteloita, jotka löytyvät yleensä mainittujen luetteloiden perästä. Joistakin kirjoista on tehty sekä ruotsin- että venäjänkieliset laitokset, joten ristiintarkastus saattaa mahdollistaa parempia lopputuloksia. Nimien kirjoitusasut poikkeavat, ja toisessa versiossa saattaa olla esim. patronyymi tai sukunimi, joka toisesta puuttuu.

Arkistolaitos on skannannut läänintilit ja kiinnostuksemme kohteet kuuluvat Käkisalmen ja Inkerin läänin tileihin, joiden päähakemisto on osoitteessa:

<http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?atun=318411.KA>

Seuraavaan on eritelty suuntaa antavasti, mistä mikäkin luettelo on löydettävissä. Kylät ovat osin hieman hajallaan, koska verotukselliset yksiköt eivät menneet etenkään lahjoitusmailla pitäjä- tai seurakuntajaon mukaisesti. Eritoten osa Jaakkiman kylistä kuului Kurkijoen Pogostaan, osa aiemmin Uukuniemen Pogostaan, ja muutama Sortavalaakin. Ilmee puolestaan kuului Joukioon eli Parikkalaan, vaikka oli paremminkin yhteydessä Hiitolaan. Siksi se on eroteltu muutamassa paikassa löytämisen helpottamiseksi. Seuraava luettelo ei siis ole täysin kattava.

1696 Savuluettelo, VA 9790, mf LT 1339.

Jaakkima, 882, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12839622>

Parikkala, 884, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12839624>

Jaakkima, 896, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12839634>

Kurkijoki , 898, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12839636>

(sis. edelleen Jaakkimaa)

Hiitola, 911, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12839648>

1695 Savuluettelo, VA 9786, mf LT 1337

Kurkijoki, 900, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12837828>

Hiitola, 904, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12837832>

Jaakkima, 921, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12837844>

Kurkijoki, 931, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12837852>

Jaakkima, 933, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12837854>

Parikkala, 935, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12837857>

1694 Savuluettelo, VA 9782, mf LT 1601

Hiitola, 782, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13238771>

Kurkijoki, 792, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13238777>

Kurkijoki, 799, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13238782>

Tervu, 804, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13238786>

Jaakkima, 806, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13238788>

Jaakkima, 812, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13238794>

Jaakkima, 821, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13238802>

Parikkala, 823, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13238804>

1693 Savuluettelo, VA 9778, mf LT 1398

Parikkala, 801, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12965394>

Jaakkima, 807, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12965400>

Hiitola, 824, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12965413>

Kurkijoki, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12965423>

- 1692** Luettelo talollisista ja populeista, VA 9774, mf LT 1396
 Kurkijoki, 761, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12963970>
 (sis. Jaakkimaa)
 Parikkala, 770, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12963978>
 Jaakkima, 782, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12963987>
 Hiitola, 798, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12964000>
 Tervu, 806, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12964005>
- 1691** Luettelo talollisista ja populeista, mf LT 1308
 Kurkijoki, 819, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12716295>
 (sis. Jaakkimaa)
 Ilmee+Parikkala, 830, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12716306>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 839,
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12716315>
 Jaakkima, 843, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12716317>
 Hiitola, 852, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12716325>
- 1690** Savuluettelo, mf ES 2687, Kurkijoki
 Kurkijoki, 835, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13467661>
 (sis. Jaakkimaa)
 Parikkala, 847, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13467702>
 Jaakkima, 858, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13467731>
 Ilmee, 860, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13467737>
 Jaakkima, 862, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13467742>
 Tiurala, 870, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13467764>
- 1689** Savuluettelo, mf LT 1335, Kurkijoki
 Ilmee+Parikkala, 924, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12800841>
 Kurkijoki, 930, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12800883>
 Jaakkima, 936, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12800916>
 Tiurala, 943, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12800955>
- 1688** Savuluettelo, mf LT 1395, Kurkijoki
 Ilmee+Parikkala, 825, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12995184>
 Kurkijoki, 831, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12995190>
 (sis. Jaakkimaa)
 Tiurala, 840, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12995190>
 (ensimmäisen sivun skannaus epäonnistunut)
- 1687** Savuluettelo, mf LT 1393, Kurkijoki
 Ilmee+Parikkala, 1395, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12999528>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 1398,
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12999531>
 Kurkijoki, 1401, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12999534>
 Tiurala, 1411, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12999544>
- 1686** Savuluettelo, mf LT 1363, Kurkijoki
 Ilmee+Parikkala, 856, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12957504>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 867,
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12957515>
 Jaakkiman kylä Sortavalan yhteydessä, 872, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12957520>
 Kurkijoki, 874, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12957522>
 (sisältää Jaakkimaa)
- 1685** Savuluettelo, mf LT 563, Kurkijoki
 Ilmee+Parikkala, 666, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10931591>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 673,
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10931509>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 676,
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10931596>
 Jaakkiman kylä Sortavalan yhteydessä, 682, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10931513>

- Jaakkiman kyliä Sortavalan yhteydessä, 687, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10931601>
 Kurkijoki, 692, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10931518>
 (sis. Jaakkimaa)
- 1683** Arvioveroluettelo, mf LT 102
 Kurkijoki, 601, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10599830>
 (alussa porvariluettelo, harvinaisempi luettelo, johon on kirjattu omistukset ja kylvöt, sis. Jaakkimaa)
 Asila (=Hiitolaa), 634, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10599863>
 Tiurala, 640, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10599870>
 Mikli (=Kurkijokea/Jaakkimaa), 646, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10599876>
 Kilpola (=Hiitolaa), 648, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10599878>
 Hiitolaa, 650, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10599880>
- 1682** Maakirja, mf LT 1305
 Kurkijoki, 661, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12717564>
 (alussa niin ikään porvariluettelo)
- 1681-1684** Rästi- ja lyhennysluettelo, mf ES 2689
 Kurkijoki, 917.
 (Ei ilmeisesti toistaiseksi digitoitu. Mielenkiintoisia reunahuomautuksia, jotka koskevat vuoden 1691 tilannetta.)
- 1681** Arvioveroluettelo ja maakirja, VA 9739, mf LT 754
 Kurkijoki, 390, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=11047674>
 (Arvioveroluettelossa on laajoja tietoja talollisten omaisuudesta. Myös luettelo Kurkijoen kaupungin porvareista. Sis. myös Jaakkiman kyliä)
- 1651** Maakirja, mf ES 2676
 Tiurala, 239, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13400479>
 Kurkijoki, 255, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13400487>
 Jaakkiman kyliä Uukuniemen yhteydessä, 412,
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13400535>
 Joukio, 425, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13400600>
- 1648** Maakirja, VA9676
 Tiurala, 1, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454597>
 Kurkijoki, 17, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454604>
 Joukio, 41, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454616>
 Jaakkiman kyliä Uukuniemen yhteydessä, 63, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454626>
- 1647** Maakirja, VA9676 (sama kirja kuin edellinen)
 Tiurala, 225, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454704>
 Jaakkiman kyliä Uukuniemen yhteydessä, 362,
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454811>
 Joukio, 371, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454815>
 Kurkijoki, 387, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454767>
- 1645** Maakirja, VA9666
 Tiurala, 169, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454357>
 Kurkijoki, 180, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454364>
 Joukio, 205, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454378>
 Jaakkiman kyliä Uukuniemen yhteydessä, 222,
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454389>
- 1644** Maakirja, VA9662
 Tiurala, 120, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13398630>
 Kurkijoki, 129, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13398635>
 Joukio, 141, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13398701>
 Jaakkiman kyliä Uukuniemen yhteydessä, 155,
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13398713>
- 1642** Maakirja, VA 9654

- Tiurala, 60, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454195>
 Kurkijoki, 67, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454202>
 Joukio, 71, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454216>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 92, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=22454228>
- 1641** Maakirja 9652
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 92, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13360321>
 Joukio, 98, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13360327>
 Tiurala, 107, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13360338>
 Kurkijoki, 115, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13360346>
- 1640** Maakirja, VA9649
 Tiurala, 13, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13362328>
 Kurkijoki, 21, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13362336>
 Joukio, 37, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13362352>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 51, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13362367>
- 1638** Maakirja, VA9646
 Tiurala, 1, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13362633>
 Kurkijoki, 9, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13362481>
 Joukio, 17, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13362499>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 38, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13362511>
- 1637** Maakirja, (yksi tärkeimmistä ruptuuria edeltävistä lähteistä laajoine tietoineen)
 Tiurala, 1 <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13362511>
 Kurkijoki, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13488700>
 Joukio, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13488735>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13488762>
 (Vuoden 1637 maakirjan on myös Joensuun yliopisto julkaissut sarjassa
 Asiakirjoja Karjalan historiasta 1500- ja 1600-luvuilta I-II (1987, 1991), ES 2669 B (FR 317))
- Lisäksi **Karjalan voudintileissä** on paljonkin tutkittavaa. Tärkeimpinä lähteinä ehkäpä seuraavat:
- 1631** Käkisalmen läänin maakirja, VA6125a
 Tiurala, 14, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2556433>
 Kurkijoki, 24, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2556442>
 Joukio, 55, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2556471>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 73, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2556487>
 (Vuoden 1631 maakirjan on myös Joensuun yliopisto julkaissut sarjassa Asiakirjoja Karjalan historiasta 1500- ja 1600-luvuilta I-II (1987, 1991), KA 6125a, ES 983 tai OS 166.)
- 1629** Tiuralan pogostan henkikirja, FR 192, ES937, poikkeuksellinen luettelo, jossa on kaikki miespuoliset henkilöt mainitulta alueelta. Ilmeisesti ei skannattu, mutta Joensuun yliopisto julkaissut sarjassa Asiakirjoja Karjalan historiasta 1500- ja 1600-luvuilta I-II (1987, 1991)
- 1618** Maakirja, KA6045a
 Tiurala, 1, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2540968>
 Kurkijoki, 6, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2540978>
 Joukio, 22, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2541007>
 Jaakkiman kylä Uukuniemen yhteydessä, 37, <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2541036>
- 1615** Maakirja, VA6006, on myös mielenkiintoinen. Tiedot ovat hieman hajallaan. Linkki alkuun:
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2535189>
- 1614** Maakirja, VA5993, kuten edellinen. Linkki alkuun:
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=2533372>
- 1589-1593** Maakirja, VA5640, Linkki alkuun:
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3055326>

Tidön linnan arkistot 1652-1671

Tidön linnan arkistosta syksyllä 1996 Kansallisarkistoon mikrofilmattuja asiakirjoja, mm. arvioveroluetteloita ja maakirjoja. Sisältää myös Kurkijoen kreivikuntaan kuuluneita myöhemmän Jaakkiman pitäjän kyliä.

"Isäntäluetteloita" Kurkijoen kreivikunnasta 1600-luvun loppupuolelta

VILLE LAAKSO

Kansallisarkisto mikrofilmautti syksyllä 1996 Ruotsin Valtionarkistosta Tidön linnan arkiston (Tidöarkivet) niteet 389 ja 390. Ne sisältävät Oxenstierna-suvulle läänitettyä Kurkijoen kreivikuntaa käsitteleviä lähteitä vuosilta 1648-1680. Asiakirjat ovat suomalaisessa sukututkimuksessa aikaisemmin tuntemattomia ja ne valaisevat Käkisalmen Karjalan niukkalähteistä aikaa 1600-luvun loppupuolen läänitysvuosina. Myös historiantutkimuksessa Tidön linnan arkistoa on käytetty hyvin vähän; lähteet tuovat lisävaloa esimerkiksi 1600-luvun puolenvälin laajaan muuttoliikkeeseen Käkisalmen läänissä.

Sukututkimuksen näkökulmasta antoisimpia asiakirjoja ovat erilaiset kreivikuntaa koskevat isäntien nimiä sisältävät luettelot, maakirjat, veronkantuettelot ja arvioluettelot, joita on vuosilta 1652-53, 1660, 1663-66, 1668-69 ja 1671. Luetteloista mielenkiintoisin on vuodelta 1660; siinä luetellaan ruptuurisodan aikoihin Venäjälle karanneet (rymdh) isännät, jotka olivat lähinnä ortodokseja, sekä näiden tilalle tulleet luterilaiset viljelijät. Useissa luetteloissa kuvataan myös talojen karjavarallisuutta ja viljojen kylvömääriä.

Veroluetteloiden lisäksi niteissä on mm. kreivikunnan tilejä tositteineen, lainatun viljan luetteloita sekä sekalaisia papereita, esimerkiksi joitakin kirjeitä. Monissa näistä asiakirjoista on sukututkimuksessa käyttökelpoista aineistoa. Kurkijoen pitäjän lisäksi asiakirjoissa luetellaan myös useampien kreivikuntaan kuuluneiden Jaakkiman pitäjän kylien isäntiä. Kansallisarkiston lisäksi mikrofilmi on tutkijoiden käytössä Turun maakunta-arkistossa; sen tunnus on FR 1674.

Genos 68(1997), s. 132-133

Käkisalmen läänin tuomiokirjakortisto (Tuokko) ja 1600-luvun tuomiokirjat

Tuomiokirjojen erityyppisen informaation etsintää helpottamaan on laadittu ns. tuomiokirjakortisto (Tuokko). Kortituskohteina olivat kihlakunnanoikeuksien renovoidut eli puhtaaksikirjoitetut käräjäpöytäkirjat 1600-luvulta. Kortistoa on neljältä alueelta: Itä-Suomesta, läntisestä Suomesta, Pohjois-Pohjanmaalta sekä Käkisalmen läänistä. Kolme ensiksi mainittua aluetta käsittää yhteensä noin puoli miljoonaa käsin kirjoitettua korttia, joista osa on digitoitu. Käkisalmen läänin kortisto on puolestaan julkaistu html-muotoisena hakemistona Internetissä. Käkisalmen läänin tuomiokirjakortisto poikkeaa hieman ns. manuaalisesta kortistosta.

Käkisalmen läänin tuomiokirjakortisto muodostuu neljästä osasta: 1. aiheenmukaiset hakusanat, 2. paikannimet, 3. säätyläiset ja 4. talolliset.

Ko. kortisto on sijoitettuna osoitteeseen:

<http://www.narc.fi/Arkistolaitos/tma/kaki/>

Kortistosta voi hakea kiinnostavia nimiä huomioiden melkoinen kirjo nimien kirjaamistavoissa. Näiden yhteydessä olevalla tiedolla päästään kiinni itse käräjäpöytäkirjoihin.

Arkistolaitos on skannannut arkistoyksikköön "Käkisalmen läänin tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat" Varsinaisten asioiden pöytäkirjat -sarjan, joka sijaitsee osoitteessa:

<http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?sartun=213138.KA>

Siellä on pöytäkirjoja vuosilta 1625-1700.

Suomen sukuhistoriallinen yhdistys SSHY tarjoaa jäsenilleen samat tiedot, mutta lisättynä vielä 1700-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Kyseiset tiedostot sijaitsevat osoitteessa:

<http://www.sukuhistoria.fi/sshy/sivut/jasenille/paikat.php?plid=8066>

Arkistolaitoksen skannaustyö on laadukkaampaa ja käyttökelpoisempaa, mutta SSHY:n etuina ovat hyvät hakemistot ja laajempi tarjonta.

Tuomiokirjojen tulkitsemisessa apuna ovat Ruotsalais-suomalainen laki- ja virkakielen sanasto:

<http://www.genealogia.fi/hakem/sanasto/sanastoesi.htm>

sekä

Svenska Akademiens Ordbok

<http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>

Esimerkkejä tutkimuksista

Lopuksi syvällisemmin käsittelemättä, mutta kiinnostuneille esimerkkitapauksina olen joskus yrittänyt penkoa hieman mm. omien Nenos- ja Jussilais-haarojeni alkuja niin verotuksellisista luetteloista kuin tuomiokirjoistakin. Kovin suureellisia lopputulemia ei ole syntynyt, mutta mainittakoon tässä joitakin aihetta koskevia löydöksiä, jos vaikka sattuisivat kiinnostamaan muitakin.

Savojan Jussilaisista jotakin 1600-lukuista.

1651 Maakirjassa fol. 267

Greels Jönson (jolla ei sukunimeä, eikä siitä myöskään ole tällä tietämyksellä mitään hajua, etunimi sopii)

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13400493>

1682 Savuluettelossa fol. 669

Mårthen Johanson

Johan Grelsson

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12717571>

1683 Savuluettelossa fol. 613

Jonas Mårtenson

Johan Grelsson

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10599842>

1686 Savuluettelossa fol. 876

Jonas Mårtensson

Johan Grelsson

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12957524>

1688 Savuluettelossa fol. 833

Jonas Mårthenson

Johan Grelsson

1689 Savuluettelossa fol. 932

Johnas Mårtensson

Johan Grelsson

1690 Savuluettelossa fol. 840

Jonas Mårtenson

Thomas Grelsson

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13467679>

1694 Savuluettelossa fol. 801

Jonas Mårtenson och Lars

Thomas Gr Jussilain

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13238784>

1695 Savuluettelossa fol. 902

Jonas Mårthens: och La[rs]

Thomas Greelsson

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12837830>

1696 Savuluettelossa fol 908

Lars Mårthensson Jussilain

Hend: Jussilain

sekä(!)

Räihänwahra
öhde, Jonas Mårtenss.

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=12839646>

Ensimmäinen ketju:

Johan Jussilain

Mårthen Johanson Jussilain 1682

Jonas Mårthensson Jussilain 1683-1695 ja Räihävaarassa 1696, sekä Lars Mårthensson Jussilain 1694-1696

Toinen ketju:

Grels Jussilain

Johan Grelsson 1682-1689, Thomas Grelsson Jussilain 1690-1695

Hendrik ??? Jussilain 1696

1724 Savojalla

Michell Jussilain 72 (lienee Mårtenss 1727)

Sonen Johan 20

Hust Magdalena Matzdr 15

dr Anna 15

Inhyss: Anders Jussilain 50

Hust: Anna Johansdr 40

Sonen Hindrich 4

Johan Jussilain 62

Sonen Jacob 42

Hust Anna Måhnsdr 30

Sonen Johan 5 (s.n. 1719 lienee sama, joka kuolee 24-vuotiaana 1743)

Inhyss: Mattz Wäsälän 42

Hust Maria 40

Hindrich Jussilain 57 (lienee Jakobzson 1727)

Sonen Jacob 25 (s.n. 1699 lienee sama, joka kuolee 54-vuotiaana 1753)

Hust: Anna Mattzdr 20

1727 Savojalla

Henric Jakobzson Jussilain

Michel Mårtenss Jussilain

Käkisalmen läänin tuomiokirjakortistosta löytyy:

Jussila, Thomas Grelsson, Savioja

* Kurkijoki, Räisälä, Ti 1690.03.13-19, gg9/65-66v/27

Jussilain, Johan, Savioja

* Joukio, Uukuniemi, Jaa 1691.10.24-30, gg10/217v-218/17

Jussilain, Johan, Lukonwara

* Räisälä, Tiurula, Kurk 1696.10.01-03, gg15/48/18

Jussilain, Johan,

* Räisälä, Tiurula, Kurk 1696.10.01-03, gg15/48/19

Jussilain, Johan Jacobsson, Savioja

* Räisälä, Kurkijoki, Ti 1690.09.30, 1690.10.01-04, gg9/104/15

Jussilain, Johan Jacobsson, Savioja

* Räisälä, Kurkijoki, Ti 1700.10.24-31, gg19/106-106v/21

Jussilain, Johan Mårthensson, SafwiÅja

* Kurkijoki, Räisälä, Ti 1688.02.13-18, gg7/15-16/12

Jussilain, Lars Mårtensson, Savioja

* Räisälä, Kurkijoki, Ti 1691.02.09-12, gg10/15/13

Jussj, Johan Jacobsson,

* Kurkijoki 1683.10.02-03, gg2/193-193v/11

Justilain, Lars, Savioja

* Joukio, Uukuniemi, Jaa 1691.03.26-31, 1691.04.01, gg10/131v-132v/17

Nenos-penkaus puolestaan johti Martti Nenoseen, josta löytyi tuomiokirjakortistosta seuraava maininta:

Nenoinen, Mårtn, Savioja

* Kurkijoki, Räisälä, Ti 1688.02.13-18, gg7/13-15/11

Kyseisten käräjien pöytäkirjat sijaitsevat tuolla:

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3725530>

Tähdennettäköön ennen asiaan pääsemistä, että seuraavat tulkinnat ovat amatööriyötä, eikä niiden oikeellisuudelle, etenkin vanhan ruotsin kääntämisen suhteen, anneta mitään takuita! Juonesta pääsee kuitenkin kiinni.

Valikoin pöytäkirjasta tähän tapaukseen liittyvät kappaleet, kirjoitin niitä puhtaaksi ja yritin kääntää. Lopputulokset seuraavat:

13.-18.2.1688 Hiitolan Asilan hovissa pidetyillä Kurkijoen, Räisälän ja Tiurulan talvikäräjillä Käkisalmen läänin tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat, Varsinaisten asioiden pöytäkirjat 1688

Kuvasta 283, fol.

För dett Mårtn Wächwiläises söner Peter,
Johan och Mårtn i Migrilä, hafwa slagit Johan
Jälkö i Safwi Åja = 8st:n blånader på Ryggan,
förledna Sommar opå som fäldt swidir skogh af
brådom skildnad, som bemt: Jälkö der öfs:n sigh
nu beswärer och Nämbedemannen Jöran Rouhi=
ainen betyger sigh deða swår beseedt hafwa, och dhe eij
der till neka kunna, fälttes dhe till 8 gånger 3 st: efther
dett = 10 = Cap: Sårem: B:n mz willia :L: L: %

Sammaledes fälttes Johan Jälkö till 3 st:n för dett han
bemt: Johan af Håret dragit och sammaledes 3 st:n för dett
han samma gången denna Johans hemliga saker kramat,
efther dett = 13 = Cap: Dito B:n

Än fälttes bemt: Peter Wächwiläin till 2 gånger 3 st:n
för dett han haar slagit 2 blodswijthe Johan Mårtensßon
Jußilaises i Safwi Åja wänst(ere?)hand, som och bem:t Namb=
demannen Rouhiain betyger sigh deða swär beseedt hafwa,
efter bemt: 10= Cap: ; Men hwadh dhe hwardera opå
samfäldt skogh Rijta Aho ben:dh till swidir huggit hafwa
skola dhe hwardera niutha och behålla, hwilket Namb=
deman dem mellan deela och een skildnad göra skall
detta efter dett = 32 Cap: Byg: B:n L:L: %

Kyrckioherden her Peer Petrinus fram hadhe deða
effther skrefna sigh till witna, Uthi saken mellan ho=
nom kärande och dhe Safwi Åja boor Johan Jälkö,
Thomas Grelßon och Johan Mårtenßon swaran=
de, angående ett Jård stycke Ahomäkj ben:dh, som
bemt:e Safwi Åja boor hafwa förledna Sommar ett
åhr sedhan ett swidhir till 3 td:es Uthsådhe huggit, och för=
ledna sommar med Rågh besådt, såßom och till = 1, tel:n

Landh des för Uthan der samma städes förledna sommar till swidir huggit; Begärandes att dhe afhöras måtte; då bemättade bonden Påel Tyncköin från Safwi Åja, att een bonde Grels Johanßon från Safwi Åja haar eij långt efter fråst åhret huggit ett swidir till = 1 te: Uth= sädhe, opå dett Land son dhe Papinmaa el:r Ahonmaa kalla, hwilket han halfparten med komm och halfparten med hwethe besådt, och den om med fordom Kyrckioheer= den har Johan Rachlitio förlijktz och gifwit honom ½ tl:n hwetha o förlijkninge till frågan hwar af han withe att dhe förlijktz och om han warit med på för lijkningen C:dr (?) sigh eih hafwa warit der hoos när dhe här om förlikktz eij hel:r withe han nu någon Nampna som der hoos wa= rit el:r dett betyga Kunde. Men der Uth med är dett Swi= dir belägit, som bemt:e Safwi Åja boor nu i förledna sommar besådt och huggit hafwa; Emoth denna Påel Tyn= köin Exciperade Johan Jälkö med sina interesenter, att denna Tyncköin är deeras afwundz man och Trätes= broder, efther som han alla sinna dagar fördt action moth dem och ännu föhrer, som och Nembden betygade bemöttandes så bemt:e Johan Grelßon der om såle= des, Neml:n att dett swidir haar warit på ett annat ställe, på Toipara Land Prestegården till hörigt, hug= git, hwar före bem:de Grels då åth Kyrckioheerden i förlykning ½ te:n hwetha gifwit, som ok Bårgaren från Kurki Jåkj Anhima Niloßon betyger, att dett hwetet haar denna Jälkös granne Sahl. Grels Johanß gifwit åth Kyrckioherden för dett Swi= dir som han å Preste bohls ägor emellan Puikonmä= kj och Toipara mäkj huggit hadhe, då han seijer sigh haas bemt:n Grels för een dreng Tiänt och sammma Swidir å Toipara Land tillijka med sin huußbonde huggit hafwa, williandes detta med sin Edh ehrhålla, såßom Johan Jälkö och berättar.

Sedhan berättadhe bonden Påel Matzson i Hafwicko att Johan Jälkö i Safwi Åja eij haar opå Ahomä= kj någån deel, Uthan hans granne Sahl. Grels Johanßons Söner ibm, seijandes och opå till frågan sigh eij wethe om detta Ahomäkj hörer Under Preste= bohlet el:r om dett är samfäldt; doch Exciperade denna Jälkö emoth honom och sadhe att han ligger i träthe med honom et__

Wijdare hadhe Kyrckioheerden sigh till witne, Påel Brusiußon Hyfwärinen i Lepäs mäkj, hwilken be= rättade, att då han haas fordom Kyrckioheerden Sahl. her Johan Rachlitius för een dreng Tiänt haar han efther bemt:e Kyrckioheerdens befohling med een häst och slädha hemptat ifrån dett Swi= dir, som Grels Johanßon i Safwi Åja då opå Ahomäkj huggit, ett laß hwethe och till Prestegår= den fördt, men wiste eij, om Kyrckioheerden detta hwethet i förlijkning el:r hwer fårr han ditt Uthaf

Grels bekommit%

Ytterligare witnade Bårgaren Gabriel Mår= thenßon att hans Sahl. Fadher, her Mårtn Vendenig haar haft doom på alla Preste bohls Ägor some Un= der rupturens tijden är för kommen, hwarföre haar hans Fadher efther rupturs tijden tagit 3 = Näm= demän och stickat jempta Kläckaren att kan saka om deßa Preste bohls Ägor, och då befunnit att een bonde från Safwi Åja Mårtn Nenoin ben:dh hadhe huggit Swidir på Ahomäkj, såß Prestegårdzhens dren= giar, jempte den tijdz Kläckaren då för honom berät= tadt hadhe, doch seijandes sigh eij sielf om detta twistiga Ahomäkj wetha, hwilken dett till höror; der emoth wit= nadhe igen Matz Kurkj att Sahl. Kyrckioheerden her Mårtn när han förnummit att hans drengiar huggit swidir på Ahomäkj Land, hadhe han sielf dett beseedt och sedhan sagt att hans drengiar hafwa fremmand Land huggit.

Der emoth fram hadhe Johan Jälkö med sina interessenter sig till witne, Matz Kurki som till förenns warit bonde, men är nu Inhyses i Safwi Åja öfwer sina 70 = Åhr gammal, hwilken betygade, att ifrån Puikonmäkj åth Ahomäkj haar Prestebolet alldrigh någån häfd haff, seijandes och sigh Uthi Safwiåja wara född och upwuxen och alla sina dagar der bodt hafwa%

Dhen näst betygade Thomas Mårtenßon Kelttj In= hyses i Reihän wara, öfwer = 60 = Åhr gammal, att ifrån Puikon Mäkj haar Preste bohlet aldrigh någon häfd wijdare åth Ahomäkj haff, och detta Twistiga Swi= dir är eij å Preste bohls ägor, seijandes sigh och Uthi Pre= stegården i Sahl. her Rachlitij Tijdh för een dreng tiänt hafwa %

Wijdare witnade een bofast bonde Peter Röösä i Elsen wara, sammaledes öfwer = 60 = Åhr gammal, att då han for om hans een bonde Miela Matin Sig= fred i Hafwicko, för een dräng Tiänt, haar bemt:e Sig= fred honom wijst Prestegårdz skildnaden och sagt att ifrån Puikonmäkj hadhe Prestegården eij någon häfd wij= dare, och eij detta twistigt swidir hörde dhe Safwi Åja boer till och är på Ahomäkj huggit.

Ytterligare witnade bonden Johan Wähickä i Räj= henwara öfwer sin 50 = Åhr gammal, att då han for= dom Uthi Safwi Åja by opå dett hemman bodt, som Thomas Grelsson nu boor, haar han jempte Mårtn Nenoin ibm straxt efther rupturs tijden, ber:de twistige swi= dir Lands på Ahomäkj förr till swidir huggit och O= klandnat den af des wäxt nuthit, på Hwilket ställe ok nu förledna sommar af dhe Safwiåja boor Rågh Uth sådt är, som han sadhe sigh med sin Edh ehrhålla kunna.

Än betygade bonden Arippa Nijckananpoika om sin 40 = Åhr gammal, att han haar samma twistiga swidir å Ahomäkj, som nu brådd opå är, straxt efter ru= pturs tiden swediat åth Mårtn Nenoinen i Saf= wiåja, som då dett huggit hadhe, som och Anhimma Nilosson i Kurki Jåkj betyger sigh dett samma stellet Jempte Arippa, efther Nenoises begära Swe= diat hafwa, då ok bemt:e Johan Wähickä hadhe den gårdes gård giordt, hwar till Nenoin honom då Leigt hadhe, såßom denna Wähickä sielf detta och nu här till står.

Suomennosyritys on tämän kaltainen:

Martti Vehviläisen pojat Pekka, Juho ja Martti Mikrilästä tuomitaan kahdeksan kertaa kolmeen raippaan, koska he ovat lyöneet savojalaisen Juho Jälkön selkään kahdeksan mustelmaa edellisenä kesänä pikaistuksissaan erään kaskipellon vuoksi. Tämän mainittu Jälkö katsoo häntä nyt vaivaavan. Lautamies Yrjö Rouhiainen todistaa nähneensä mustelmat, eivätkä nämä (Vehviläiset) voi asiaa kieltää.

Samoin tuomittiin Juho Jälkö kolmeen raippaan, koska hän oli vetänyt mainittua Juhoa tukasta ja samoin kolmeen raippaan siitä, että hän oli samalla kerralla rutistanut Juhon "salaisia asioita".

Mainittu Pekka Vehviläinen tuomittiin myös kaksi kertaa kolmeen raippaan, koska hän on lyönyt kaksi verinaarmua savojalaisen Juho Martinpoika Jussilaisen vasempaan käteen, jotka mainittu lautamies Rouhiainen todistaa nähneensä.

Mutta siltä osin mitä he yhteisesti mainitusta Riita-ahon metsästä ovat kaskea kaataneet, pitää heidän yhdessä nauttia ja hallita. Sen lautamies heille jakaa ja erottaa.

Kirkkoherra herra Peer Petrinus oli näiden jälkeen kirjoittanut todistukseksi asiasta hänen kantajana ja savojalaisten Juho Jälkön, Tuomas Rekonpojan ja Juho Martinpojan vastaajina välillä, Ahomäki-nimistä maapalaa koskien, jota kaskea mainituttujen savojalaisten on edellisenä kesänä vuosi sitten väitetty kolmasosasta kaataneen ja edellisenä kesänä rukiilla kylväneen. Kuten ja lisäksi myös osassa maasta samassa paikassa edellisenä kesänä kaskea kaataneet. Hän vaatii heitä tästä kuultaviksi.

Sitten vastasi talollinen Paavo Tynkkynen Savojalta, ettei talollinen Reko Juhonpoika Savojalta ole pitkään aikaan hallavuoden jälkeen kaskennut mainitulla maalla, jota Papinmaaksi tai Ahonmaaksi kutsutaan. Johon hän tuli puolella osalla mukaan ja puolikkaan tiedetään kylvetyn. Sitä, sopiko entinen kirkkoherra Johan Rachlitius antavansa hänelle puolikkaan osan hän ei tiedä. Ja kysyttäessä oliko hän läsnä kyseistä sovintoa tehtäessä, mistä hän todistaa sovitun, hän vastaa, ettei ole ollut heidän luonaan eikä hän myöskään nimeä ketään, joka olisi ollut läsnä ja voisi tämän todistaa.

Mutta siltä paikalta, jolta mainittujen savojalaisten mainitaan edellisenä kesänä kaskea kaataneen, kaskeaminen on todistettu.

Paavo Tynkkystä vastaan anoi Juho Jälkö osakkaineen, että tämä Tynkkynen on heidän kadehtijansa ja riitakumppaninsa, koska hän on aina ajanut toimia heitä vastaan ja edelleen ajaa, kuten myös lautamies todisti. Antoi siis mainittu Juho Rekonpoika vastaselyksensä, nimittäin että kaskeaminen oli tapahtunut toisessa paikassa, pappilaan kuuluvalla Toiparan maalla, minkä puolikkaan aiemmin mainitun Rekon tiedetään silloin Kirkkoherralta sovinnolla saaneen.

Kuten myös porvari Kurkijoelta, Anhima Niilonpoika todistaa tiedettävän, että tämän Jälkön naapuri, edesmennyt Reko Juhonpoika on maksanut Kirkkoherralle niistä kaskista, jotka hän on pappilan omistuksista Puikonmäen ja Toiparanmäen välillä kaatanut, kun hän sanoo, että mainittu Reko on eräälle rengille maksanut ja samaa kaskea Toiparanmäellä samoin talollisensa kanssa kaatanut, haluten tämän valalla vanna, kuten Juho Jälkö kertoo.

Sitten kertoi talollinen Paavo Matinpöika Haavikosta, ettei Juho Jälköllä Savojalta ole mitään osaa Ahomäestä, vaan hänen naapurinsa, edesmenneen Reko Juhonpojan pojilla samasta kylästä. Ksytäessä hän ei tiennyt kuuluuko tämä Ahomäki pappilaan vai tälle porukalle. Toki anoi tämä Jälkö häntä vastaan ja sanoi tämän olevan riidoissa hänen kanssaan.

Edelleen oli kirkkoherralla todistaja, Paavo Prusinpoika Hyvärinen Lepousmäeltä, joka kertoi, että silloin oli entinen kirkkoherra, edesmennyt herra Johan Rachlitius maksanut eräälle rengille, kun tämä oli mainitun kirkkoherran käskystä hakenut hevosella ja reellä siltä kaskelta, jota Reko Juhonpoika Savojalta silloin Ahomäessä viljeli, kuorman vehnää ja ajanut pappilaan, muttei tiennyt, oliko kirkkoherra tämän vehnän sovinnolla vai miten Rekolta saanut.

Vielä todisti porvari Gabriel Mårthensson, että hänen edesmenneellä isällään, herra Mårthen Vendenigillä on ollut tuomio kaikkiin pappilan omistuksiin, jotka ovat tulleet ruptuurin aikana, minkä vuoksi hänen isänsä on ruptuurin jälkeen ottanut kolme lautamiestä ja lähtenyt lukkarin kanssa, että voi kiistää nämä pappilan omistukset, ja silloin havainnut, että eräs talollinen Savojalta, mainittu Martti Nenonen, oli kaskennut Ahomäessä, sanoivat pappilan rengit, ja olivat sen ajan lukkarin kanssa hänelle kertoneet. Toki sanoi, ettei tiedä itse tästä kiistanalaisesta Ahomäestä, kenelle se kuuluu.

Sitä vastaan todisti jälleen Matti Kurki, että edesmennyt kirkkoherra herra Mårten aistittuaan, että hänen renkinsä kaskesivat Ahomäen maalla, sanoi hän itse tämän tarkastaneensa ja sitten sanoi, että hänen renkinsä olivat kaskenneet vieraalla maalla.

Sitä vastaan todisti Juho Jälkö osakkaineen.

Matti Kurki, joka oli aiemmin talollinen, mutta on nyt yli 70-vuotias itsellinen Savojalla, todisti, ettei pappilalla ole koskaan ollut nautintaa Puikonmäeltä Ahomäelle. Hän sanoi syntyneensä, kasvaneensa ja asuneensa koko ikänsä Savojalla.

Seuraavaksi todisti Tuomas Martinpoika Keltti, itsellinen Räihänvaarasta, yli 60 vuotta vanha, ettei pappilalla ole koskaan ollut nautintaa Puikonmäestä edelleen kohti Ahomäkeä, ja nämä kiistanalaiset kasket eivät ole pappilan omaisuutta. Ja oli ollut palkollisena pappilan renkinä edesmenneen herra Rachlitiuksen aikana.

Edelleen todisti vakinainen talollinen Pekka Ryösä Elisenvaarasta, samoin yli 60 vuotta vanha, että kun hän meni haavikkolaisen talollisen Miela-Matin Sipon edestä palvelemaan renkinä, on mainittu Sippo näyttänyt hänelle pappilan rajan ja sanonut, että Puikonmäestä pappilalla ei ollut enää nautintaa, ja etteivät

nämä riidanalaiset kasket kuuluneet savojalaisille ja että on Ahomäessä kaskennut.

Vielä todisti yli 50 vuotta vanha talollinen Juho Vähikkä Räihänvaarasta, että kun hän asui aikoinaan Savojan kylässä samassa talossa, jossa Tuomas Rekonpoika asuu nyt, on hän samasta kylästä olleen Martti Nenosen kanssa heti ruptuurin jälkeen mainittuja kiistanalaisia kaskia viljellyt ja sen kasvusta nauttinut, jolla paikalla ja nyt edellisenä kesänä savojalaiset ovat kylväneet ruista, minkä hän sanoi voivansa edestään pitää.

Vielä todisti 40 vuotta vanha talollinen Arippa Niikkanpoika, että hän on viljellyt samoja kiistanalaisia kaskia Ahomäessä, joista nyt on kyse, joita heti ruptuurin jälkeen kaskesi Martti Nenonen Savojalta, joka silloin oli sitä kaskea kaatanut, kuin myös Anhimma Niilonpoika Kurkijoelta todistaa kaataneensa samaa kaskea

Arippan kanssa Nenosen pyynnöstä, silloin ja mainittu Juho Vähikkä oli sen tilan maita viljellyt, mihin Nenosella oli silloin suoja, kuten tämä Vähikkä itse tämän ja nyt täällä tunnustaa.

Pöytäkirjasta sukeutui tämäntyyppinen henkilöhakemisto:

1688:

Martti Vehviläinen

pojat:

Pekka Martinpoika Vehviläinen, Mikrilä

Juho Martinpoika Vehviläinen, Mikrilä

Martti Martinpoika Vehviläinen, Mikrilä

Juho Jälkö, Savoja

Yrjö Rouhiainen, lautamies

Juho Martinpoika Jussilainen, Savoja

--> Martti Jussilainen

Peer Petrinus, kirkkoherra

Tuomas Rekonpoika, Savoja

Reko Juhonpoika, talollinen, Savoja, ilm. Tuomas Rekonpojan isä, edesmennyt, Juho Jälkön naapuri

--> Juho (tai Jussi)

Reko Juhonpojan pojat mainitaan monikossa

Maakirjassa 1651 mainitaan Reko Jussinpoika

Savuluetteloissa 1682-1689 Juho Rekonpoika

Savuluetteloissa 1690-1695 Tuomas Rekonpoika, joka mainitaan 1694 sukunimellä Jussilainen

Paavo Tynkkynen, talollinen, Savoja

Johan Rachlitius, edesmennyt kirkkoherra

Anhima Niilonpoika, porvari, Kurkijoki

--> Niilo

Paavo Matinpöika, talollinen, Haavikko

--> Matti

Paavo Prusinpoika Hyvärinen, Lepousmäki

--> Prusi Hyvärinen

Gabriel Mårthenson, porvari, Kurkijoki

Mårthen Vendenig, edellisen isä, edesmennyt

Herra Martti, Her Mårtn, edesmennyt kirkkoherra, kenties Martinus Thomae Windmun (khra 1638-1650).

Viitaten kurkijoen historiaan, jossa mainitaan tämä Gabriel Mårthenson pastorin pojaksi, mahdollisesti

kyseessä on sama henkilö kuin edellä?

Martti Nenonen, talollinen, Savoja

Matti Kurki, aiemmin talollinen, nykyään itsellinen, Savoja, yli 70-v (s.n. 1610-luvulla)

Tuomas Martinpoika Keltti, itsellinen, Räihänvaara, yli 60-v (s.n. 1620-luvulla)

--> Martti Keltti

Pekka Ryösä, talollinen, Elisenvaara, yli 60-v (s.n. 1620-luvulla)

Miela-Matin Sippo, entinen renki, talollinen, Haavikko
--> Miela-Matti

Juho Vähikkä, talollinen, Räihänvaara, yli 50-v (s.n. 1630-luvulla)

Ariippa Niikkananpoika, talollinen, 40-v (s.n. 1640-luvun lopulla)
--> Niikkana